

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 1997/8
KARAR NO : 1997/5

ÖZET: 1608 sayılı Yasaya dayanılarak,
Belediye Başkanlığınca verilen işyeri
kapatma cezasının kaldırılması istemi
ile açılan davanın, adli yargı yerinde
çözümlemesinin gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Süleyman Karaman

Davalı : Çorum Belediye Başkanlığı

O L A Y : Gerçek Leblebici ve Tekel Bayi adlı işyerinde
12.10.1996 günü 001 sıralarında işyerinin açık bulunduğu ve içki içiril-
diğinin tespit edildiğinden bahisle, davacıya, Belediye Encümeni kararıyla
7 gün san'at ve ticaretin icrasından men cezası verilmiştir. Davacı,
cezanın kaldırılması istemiyle 11.11.1996 tarihinde adli yargı yerinde
dava açmıştır.

ÇORUM 2. SULH CEZA MAHKEMESİ; 18.11.1996 gün ve 731-771 sayılı
Belediye Encümeni kararının idari bir karar olduğu, bu nedenle işyeri
kapatma cezasının kaldırılması istemiyle açılan davanın idari yargı
görevine girdiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, karar temyiz
edilmiyerek kesinleşmiştir.

Davacı aynı istekle 28.11.1996 tarihinde idare mahkemesine
başvurmuştur.

SAMSUN İDARE MAHKEMESİ; 2.12.1996 gün ve 1357 sayılı; 1608
sayılı Yasa'nın 1. ve 5. maddeleri uyarınca davanın adli yargının görevine
girdiği gerekçesiyle, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre Uyuşmazlık
Mahkemesine başvurulmasına karar vermiş, mahkemenin 1996/1357 sayılı
dosyasını, Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü,
Selçuk TÜZÜN'ün Başkanlığında, O. Hulusu Mustafaoğlu, Ülkü Aydın, Nur-
sel Aymakoğlu, Zafer Kantarcıoğlu, Dr. Erol Alpar ve Halit Karabulut-
un katılmaları ile yaptığı 3.2.1996 günlü toplantıda, raportör Hâkim
Ayten Anıl'ın raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya,
Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Savcı Erdoğan Güneş ile
Danıştay Başsavcısı yerine katılan Savcı Sinan Yörükoğlu'nun adli yar-
gı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da alındıktan
sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

...../.....

Dava, gece saat 24'den sonra işyerinin açık olduğu ve içki sattığı ileri sürülerek belediye encümenince verilen işyeri kapatma cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

Umuru Belediyeye Müteallik Ahkamı Cezaiye Hakkında 16.4.192 tarihli ve 486 Numuralı Kanunun Bazı Maddelerini Muaddil 15.5.1930 günlü ve 1608 sayılı Kanunun, 3.1.1940 gün ve 3764 sayılı Yasa ile değişik 1. maddesinde "Belediye meclis ve encümenlerinin kendilerine Kanun, nizam ve talimatnamelerinin verdiği vazife ve selahiyet dairesinde itti-haz ettikleri kararlara muhalif hareket edenlere belediye Kanun ve nizam ve talimatnamelerinin men veya emrettiği fiilleri işleyenlere veya yapmayanlara elli liraya kadar hafif para cezası tertibine (sözü edile para cezası 12.6.1979 günlü, 2248 sayılı Yasa'nın 23. maddeleri ile 20 misline çıkarılmıştır.) ve 3 günden 15 güne kadar ticaret ve sanat ic-rasından men'e ve Türk Ceza Kanununun 536., 538., 557., 559. ve 577. maddeleri ile 553. maddesinin 1. fıkrasında yazılı cezaları tayine, be lediye encümenleri selahiyettardır. Şubelere ayrılan belediyelerde bu cezaları encümen namına ve yerine şube müdürleri tayin ederler." kural yer almaktadır.

Aynı Yasa'nın 5.7.1934 günlü, 2575 sayılı Yasa ile değişik 5. maddesinde "ceza kararlarına tebliğ tarihinden itibaren 5 gün için-de mahsus hakimlere ve bulunmayan yerlerde sulh hakimliğine müracaatla şifahi ve yazılı itiraz olunabilir. İtiraz şifahi ise bir zabıt tutula rak muterize imza ettirilir. İtirazda sebep gösterilmesi şarttır. Sebe gösterilmeyen itirazlar yapılmamış sayılır. Ticaret ve sanattan men ka-rarlariyle para cezasını vermediğinden dolayı hapse değiştirme hükmünü infazı itirazın neticesine kadar geri bırakılır." denilmektedir.

Maddede geçen "Mahsus Hakim" ibaresi ile yasa uyarınca veri lecek cezalar nedeniyle yapılacak itirazlarda görevli ve yetkili ola-cak özel hakimlerin ifade edilmek istenildiği, 1608 sayılı Yasa'nın gerekçesinden anlaşılmaktadır. 486 sayılı Yasa'da bu kabil belediye ce-zaları hakkında hiçbir yargı merciine başvurulamayacağı kabul edilmiş iken, 1927 yılında yürürlüğe giren 959 sayılı Yasayla, bunlara idare heyetleri önünde itiraz imkanı tanınmıştır. Bu uygulama idare heyetle rinin kuruluş, nitelik ve görevlerinin türü itibariyle uygun görülme-miş ve 1608 sayılı Yasa bu anlayış ve konuya daha uygun bir çözüm sek- li getirmek amacıyla düzenlenmiştir. Nitekim 1608 sayılı Yasa'nın 30.3.1930 günlü Adliye Encümeni Mazbatasında, Yasa'nın bu yönüyle, "Ce za tertibi dolayısıyla herhangi bir haksızlık ve mağduriyete uğradık-larını iddia edenlerin itirazlarına en seri bir surette ve tam bir itminan verecek merciler tarafından tetkikine imkan vermeyi temine matuf" olduğu ifade edildikten sonra "5. ve 6. maddelerde itiraz merci

olarak, belediye işleri çok olan yerlerde, muhsus hakim ihdas olunarak o hakimler ve olmayan yerlerde sulh hakimleri selahiyetli addolunmuş ve bu suretle de itirazların bir hakim huzurunda tetkiki suretiyle tatminkar bir usul kabul olunmuştur." denilmektedir. Bu suretle maddedeki "Mahsus Hakim" ibaresinden sadece belediye işlerine bakmakla görevli olacak özel hakimlerin amaçlandığı anlaşılmaktadır. Şifahi itirazları da kabul ile inceleyebileceği ve gerektiğinde muterizi celp ederek dinleyebileceği ifade edilen "Mahsus Hakim" in, yazılı yargılama usulünü uygulayan idare mahkemesi olarak anlaşılması mümkün değildir.

Esasen Yasadaki mahsus hakim olmayan yerlerde sulh hakiminin yetkili olduğuna dair hüküm de bu sonucu doğrulamaktadır.

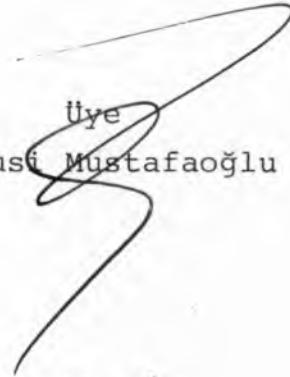
Açıklanan hükümlerde sözkonusu cezaya karşı başvurulacak mahkeme duraksamaya yer verilmeyecek şekilde açık olarak gösterilmiş bulunduğundan, Çorum 2. Sulh Ceza Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın niteliğine göre davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiğine, bu nedenle Çorum 2. Sulh ceza Mahkemesinin 18.11.1996 günlü, 731-771 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 3.2.1997 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Selçuk TUZUN

Üye
O.Hulusi Mustafaoğlu

Üye
Ülkü Aydın

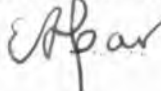
Üye
Nursel Aymakoğlu

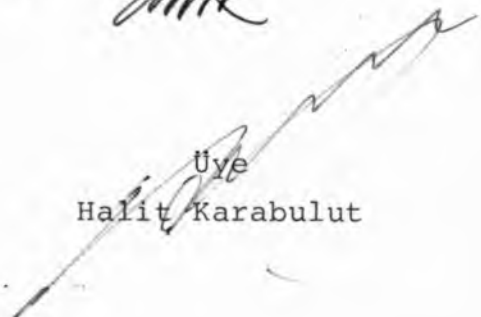
Üye
Zafer Kantarcıoğlu

Üye
Dr.Erol Alpar

Üye
Halit Karabulut

W
P